

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen kännyköiden käytön rajoituksesta kouluissa

### Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ari Koposen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 194/2023 vp:

Milloin tämä yhdessä sovittu hallitusohjelman kirjaus kännyköiden käytön rajoituksesta saadaan täytäntöön?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perusopetuslain 29 §:n 4 ja 5 momentin mukaan opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestys-säännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestys-määräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kou-luyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöissä voidaan antaa kouluyhteisön turval-lisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukai-sesta käyttäytymisestä. Tämän perusteella kouluilla on mahdollisuus järjestyssäännöissään kieltää puhelimen käyttö oppituntien aikana. Järjestyssääntöjen laatimisessa tulee kuulla oppilaskuntaa.

Järjestyssäännöissä voidaan puuttua myös välitunnilla tapahtuvaan kännyköiden häiritsevään käyttöön. Välituntien aikana kännykän käyttöä ei kuitenkaan voi kokonaan kieltää, sillä asiassa tulee punnita myös muita oppilaille kuuluvia perusoikeuksia. Perustuslaissa jokaiselle on taattu omaisuuden suoja, joka koskee myös oppilaiden puhelimia. Lisäksi mobiililaitteiden käytön ra-joittamista tulee harkita sananvapauden sekä puhelun tai muun luottamuksellisen viestin suojan näkökulmasta. Esimerkiksi eduskunnan apulaisoikeusasiamies on ratkaisussaan (EOAK/7166/2017) pitänyt ongelmallisena sitä, että samalla kun oppilaat ovat joutuneet luovut-tamaan puhelimensa opettajalle, on heidän viestiensä huoltajille edellytetty kulkevan opettajan kautta. Opetuksen järjestäjä voi kuitenkin suositella, että kännykät pidetään välitunnillakin re-pussa. Jos mobiililaitteiden käyttöä koulupäivien aikana rajoitetaan, on koulun varmistettava, että oppilaalla on mahdollisuus pitää tarvittaessa itse yhteyttä huoltajaansa kiireellisissä asioissa.

Mobiililaitteiden epäasialliseen käyttöön ja järjestyssääntöjen rikkomiseen voidaan kouluissa puuttua perusopetuslaissa säädetyillä kasvatus- ja kurinpitokeinoilla. Perusopetuslain 35 a §:n mukaan oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, voidaan ensisijai-

sena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatuskusteluun. Lisäksi oppilaaseen, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä, voidaan laissa säädettyjen edellytysten täyttyessä soveltaa perusopetuslain 36 §:ssä säädettyjä kurinpitokeinoja, esimerkiksi määrätä jälki-istuntoon. Perusopetuslain 36 d §:n mukaan rehtorilla tai koulun opettajalla on myös oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta sellainen esine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Jos oppilas ei opettajan pyynnöstä huolimatta laita häiritsevää puhelinta pois tai anna sitä opettajalle, voi opettaja ottaa kännykän oppilaalta.

Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti kaikilla oppilailla ja opettajilla on oltava työrauha keskittyä oppimiseen ja opettamiseen. Hallitus tekee tarvittavat lainsäädäntömuutokset, joilla voidaan nykyistä tehokkaammin rajoittaa esimerkiksi mobiililaitteiden käyttöä koulupäivän aikana ja näin vahvistaa oppilaiden keskittymistä opetukseen. Lisäksi hallitus turvaa jokaisen lapsen oikeuden turvalliseen oppimisympäristöön ja koulurauhaan.

Lainsäädäntömuutosten osalta opetus- ja kulttuuriministeriössä on alustavasti kartoitettu, mitkä muutokset lainsäädäntöön voisivat olla mahdollisia edellä kuvatun sääntelyn lisäksi. Lainsäädäntömuutoksia arvioitaessa on otettava huomioon oppilaalle kuuluvat perusoikeudet. Perusoikeuksien osalta on erityistä huomiota kiinnitettävä eri oikeuksien väliseen punnintaan. Virkatyönä on alustavasti kartoitettu eri vaihtoehtoja lainsäädäntömuutosten osalta.

Helsingissä 8.12.2023

Opetusministeri Anna-Maja Henriksson

**VN/32401/2023-OKM-2**

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: